

Protocol Hygiëne en Veiligheid in de Gastouderopvang

Inleiding

Dit protocol is opgesteld met als uitgangspunt het door de Brancheorganisatie Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, BOInK, Voor Werkende Ouders en FNV in samenspraak met SZW opgestelde protocol voor de kinderopvang. Het protocol dient als handreiking voor de gehele kinderopvangsector bij het werken in tijden van COVID-19 en vormt een vertaling van de richtlijnen van het RIVM naar de specifieke situatie van de kinderopvang. In het protocol wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden dient te worden.

Algemene regels

- De gastouderopvang is van 16 december t/m 17 januari open, maar er geldt wel het dringende verzoek aan ouders om alleen gebruik te maken van de opvang als zij een cruciaal beroep uitoefenen of als hun kinderen in een kwetsbare positie zitten.
- In de opvang is 1,5 meter afstand houden niet altijd mogelijk. Volwassenen onderling houden dit wel aan. Aan kinderen tot 4 jaar wordt het zoveel mogelijk spelenderwijs geleerd en aan kinderen vanaf 4 jaar wordt het uitgelegd en zoveel mogelijk toegepast.
- Kinderen tot en met 12 jaar hoeven onderling én tot volwassenen geen 1,5 meter afstand te houden. Dit geldt ook binnen de gastouderopvang.
- Haal- en brengmomenten worden gecoördineerd zodat ouders elkaar niet tegen het lijf lopen en er afstand wordt bewaard. Iedere gastouder heeft hier een eigen visie op en hanteert een protocol wat bij haar past en is gecommuniceerd met de ouders en kinderen. Uitgangspunt is dat de sociale veiligheid van de kinderen wordt gewaarborgd.
- Mondneusmaskers dragen door gastouders wordt afgeraden.
- Dringend advies aan ouders om een mondneuskapje te dragen bij het halen en brengen.
- Geen bezoek tijdens de opvang als dat niet nodig is. Eventueel bezoek wordt gevraagd een mondneuskapje te dragen.
- Er wordt gewerkt volgens de hygiëne regels zoals we dat gewend zijn.
- Het is, juist voor kinderen, belangrijk dat de regels helder en voorspelbaar zijn.
- Vraag bij binnenkomst aan ouders of het kind klachten heeft en of de ouder zelf of huisgenoten klachten hebben.

Algemene maatregelen voor alle leeftijden

- Alle kinderen, van 0 t/m 12 jaar, mogen met neusverkoudheidsklachten naar de kinderopvang, behalve:
  - als zij koorts (vanaf 38 graden) of andere klachten passend bij COVID-19 hebben;

- als zij een huisgenoot zijn van een patiënt met een bevestigde COVID-19 infectie;
- als iemand in het huishouden van het kind naast milde coronaklachten ook koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft.

Zie voor de handreiking van het RIVM bij neusverkouden kinderen:

<https://lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen>

- Kinderen mogen pas weer naar de opvang als zij 24 uur geen klachten meer hebben en naast verkoudheidsklachten verder niet ziek zijn.
- Kinderen t/m 12 jaar hoeven niet getest te worden voor corona, tenzij zij:
  - Ernstig ziek zijn;
  - Huisgenoot of contact zijn van een bewezen Covid-19-patiënt;
  - Deel uitmaken van een uitbraakonderzoek

Zie voor het testbeleid

- Als iemand in het huishouden van het kind naast milde coronaklachten ook koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het kind thuis.
- Als iemand in het huishouden van de kinderen negatief getest is voor COVID-19, of als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mogen de kinderen weer naar de opvang.
- Als iemand in het huishouden van de kinderen getest is voor COVID-19 en een positieve testuitslag heeft, dan zijn de adviezen van de GGD over de te nemen maatregelen leidend. Kinderen moeten dan thuis in quarantaine blijven tot en met 10 dagen na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot, als er sprake is van strikte zelfisolatie (dat wil zeggen geen risicocontact tussen de besmette persoon en alle huisgenoten). Als de huisgenoot positief getest is en strikte zelfisolatie (zonder risicocontact met huisgenoten) is mogelijk, dan mogen alle overige huisgenoten (dus ook kinderen) als zij zelf geen klachten hebben zich vanaf de 5e dag na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot laten testen op COVID-19. Als de testuitslag negatief is, dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen. Als strikte zelfisolatie niet mogelijk is, moeten kinderen in quarantaine blijven tot en met 10 dagen nadat de huisgenoot met COVID-19 uit isolatie mag.
- Als een kind chronische verkoudheidsklachten, hooikoorts of astma heeft en dit een herkenbaar beeld is, dan kan het kind na overleg tussen ouder en gastouder naar de opvang. Bij twijfel of als de klachten veranderen moet het kind thuisblijven tot de (nieuwe) klachten voorbij zijn of het bekende klachtenpatroon is teruggekeerd. Het RIVM heeft een handreiking opgesteld en de lokale GGD kan advies geven in specifieke situaties, zie <https://lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen>
- In het geval van (verdenking) op Covid-19 meldt de gastouder dit bij de GGD afdeling infectieziektebestrijding als er kinderen zijn met klachten van neusverkoudheid en/of hoesten en/of koorts. Als uit de test van de GGD blijkt dat er drie of meer besmettingen zijn, dan pakt de GGD de regie in de te nemen bijzondere maatregelen op de locatie en de communicatie. Ook wordt Bij de hand op de hoogte gebracht. Voor ouders en kinderen die terugkeren uit een land of een gebied met een oranje of rood reisadvies vanwege het Covid-19, geldt het dringende advies om bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine te gaan. Dit geldt ook als het reisadvies tijdens de reis is

veranderd naar oranje of rood. Voor kinderen tot en met 12 jaar geldt als uitzondering dat zij wel naar de buitenschoolse opvang en gastouderopvang (en naar school en sport) mogen, tenzij zij Covid-19 gerelateerde klachten hebben of een huisgenoot die naast (milde) coronaklachten koorts en/of benauwdheid heeft. Ouders mogen hun kinderen echter tijdens hun eigen 10 dagen thuisquarantaine niet halen of brengen.

- Normaal gesproken wordt een kind zonder klachten niet op COVID -19 getest. In uitzonderingsgevallen kan bij het Bron en Contact Onderzoek een persoon wel worden getest. Er is dan sprake van een asymptomatische test (testen zonder dat er sprake is van corona gerelateerde klachten). De eerste 3 dagen na de test kunnen klachten ontstaan. Het is belangrijk de gezondheid goed in de gaten te houden. o De positief geteste persoon moet 72 uur (3 dagen) vanaf de testafname thuis blijven in isolatie, omdat men besmettelijk kan zijn voor anderen. Ook huisgenoten moeten thuisblijven, omdat zij mogelijk door de positief geteste persoon besmet zijn geraakt. Zo voorkomen ze dat zij anderen besmetten. o De positief geteste persoon mag direct uit isolatie als tot 72 uur (3 dagen) na de testafname geen klachten zijn ontstaan die passen bij COVID -19. De huisgenoten mogen dan ook uit isolatie. Met de GGD bespreekt men de exacte duur van de isolatie. o Als de positief geteste persoon binnen de 72 uur (3 dagen) na testafname klachten krijgt, dan blijft men langer in thuisisolatie. Ook moeten de huisgenoten dan thuis in quarantaine blijven tot 10 dagen na het laatste risicocontact met de positief geteste persoon. Met de GGD bespreekt men de exacte duur van de isolatie, voor 6 zowel de besmette persoon als huisgenoten.

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/quarantaine>

Thuisblijfregels – Gezondheidsregels gastouder/nanny

- Iedereen vanaf 13 jaar kan zich met corona-gerelateerde klachten laten testen. Het gaat om (milde) klachten als:
  - o Hoesten;
  - o Neusverkoudheid;
  - o Loopneus;
  - o Niezen;
  - o Keelpijn;
  - o Verhoging tot 38 graden of koorts (vanaf 38 graden);
  - o Plotseling verlies van reuk of smaak.
- Je hoeft niet eerst naar een arts voor een doorverwijzing; je kunt rechtstreeks een afspraak maken bij de GGD. Zie voor meer informatie:
<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>
- Totdat de uitslag van de test bekend is ontvangt de gastouder geen kinderen of andere volwassenen thuis/ biedt geen gastouderopvang bij de kinderen thuis.
  - o Indien de test negatief is, kan de gastouder weer aan het werk met in achtname van algemene hygiënemaatregelen.
  - o Indien de test positief is, is er geen gastouderopvang mogelijk voor tenminste 7 dagen. Als daarna de klachten ook ten minste 24 uur helemaal weg zijn, mag de gastouder weer aan het werk.

- In het geval dat een gastouder besluit om niet getest te worden, mag de gastouder weer aan het werk als zij tenminste 24 uur klachtenvrij is.
- Bij gastouderopvang in eigen huis geldt: de gastouder mag opvang blijven bieden als de huisgenoot (vanaf 13 jaar of ouder) verkoudheidsklachten heeft en deze huisgenoot niet in contact komt met ouders en de kinderen die worden opgevangen door de gastouder. Als de eigen kinderen van de gastouder van 0 t/m 12 jaar neusverkoudheidsklachten hebben - zoals onder punt 5 beschreven – mag de gastouder op reguliere wijze opvang blijven bieden. Als een huisgenoot (ongeacht welke leeftijd) van de gastouder koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft, kan er géén opvang worden geboden.
- Als iemand in het huishouden van de gastouder die bij de vraagouder thuis werkt naast milde coronaklachten ook koorts (38°C of hoger) en/of benauwdheidsklachten heeft blijft de gastouder thuis.
- Indien de huisgenoot/lid van het vraaggezin getest wordt, kan er geen opvang geboden worden tot de testuitslag van de huisgenoot bekend is.
- Als de testuitslag negatief is of als iedereen binnen het huishouden/vraaggezin 24 uur geen klachten heeft, mag de gastouder weer aan het werk.
- Als iemand in het huishouden van het personeelslid/de gastouder getest is voor COVID -19 en een positieve testuitslag heeft, dan zijn de adviezen van de GGD over de te nemen maatregelen leidend. Personeelsleden/gastouders moeten dan thuis in quarantaine blijven tot en met 10 dagen na het laatste risicocontact met de besmette huisgenoot, als er sprake is van strikte zelfisolatie (dat wil zeggen geen risicocontact tussen de besmette persoon en alle huisgenoten). Als de huisgenoot positief getest is en strikte zelfisolatie (zonder risicocontact met huisgenoten) is mogelijk, dan kunnen de huisgenoten als zij zelf geen klachten hebben ontwikkeld zich vanaf de 5 e dag na het laatste risicovolle contact met de besmette persoon laten testen. Als de testuitslag negatief is, dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen. Als strikte zelfisolatie niet mogelijk is, moeten personeelsleden/gastouders in quarantaine blijven tot en met 10 dagen nadat de huisgenoot met COVID -19 uit isolatie mag. Zie voor informatie: lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis
- Als uit bron - en contactonderzoek of de CoronaMelder app is gebleken dat een gastouder in contact is geweest met een besmette persoon, gaat de gastouder in quarantaine. De gastouder kan zich laten testen op COVID-19 vanaf de 5e dag na het laatste risicovolle contact met de besmette persoon. Ook als de gastouder geen klachten heeft. Als de uitslag negatief is dan hoeft de quarantaineperiode van 10 dagen niet afgemaakt te worden. Het is van belang om ook daarna alert te blijven op klachten en om opnieuw te testen als zich toch klachten ontwikkelen.
- Als een gastouder zich zonder klachten laat testen op COVID19 en positief test, blijft de gastouder in ieder geval tot 5 dagen na testafname in isolatie. Ook de huisgenoten en nauwe contacten gaan in quarantaine. Als de gastouder na 5 dagen nog klachtenvrij is, mag zij uit isolatie en wordt ook de quarantaine voor huisgenoten/nauwe contacten opgeheven. Als de gastouder binnen de 5 dagen na testafname klachten krijgt, blijft deze

persoon langer in thuisisolatie. Ook moeten de huisgenoten dan thuis in quarantaine blijven tot 10 dagen na het laatste risicocontact.

- Gastouders die in een risicogroep vallen (conform de RIVM lijst), kunnen niet worden verplicht opvang te bieden.
- Gastouders met gezinsleden die in een risicogroep vallen (conform de RIVM lijst), kunnen niet worden verplicht opvang te bieden.
- Gastouders die zwanger zijn en kinderen opvangen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar, voeren vanaf het laatste trimester (vanaf week 28) alleen werkzaamheden uit waarbij het lukt om 1,5 meter afstand van anderen (zowel kinderen (4 tot 13 jaar) als volwassenen) te houden. De werknemer/gastouder gaat hierover in overleg met haar verloskundige/ gynaecoloog. Deze preventieve maatregel geldt niet meer voor zwangere werknemers die kinderen opvangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, binnen de 1,5 meter. Toevoeging van Bij de hand: Gebruik je gezonde verstand en bewaak je eigen grenzen en die van je kindje goed. Houd goed overleg met je verloskundige/ gynaecoloog en stop gewoon op tijd.
- Gastouders die terugkeren uit een land of gebied met een oranje of rode risicokleur, geldt het dringende advies om bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine te gaan. Gastouders kunnen in deze periode geen opvang bieden. Dit geldt ook als de risicokleur tijdens de reis is veranderd naar oranje of rood.
- Normaal gesproken wordt een persoon zonder klachten niet op COVID-19 getest. In uitzonderingsgevallen kan bij het Bron en Contact Onderzoek een persoon wel worden getest. Er is dan sprake van een asymptomatische test (testen zonder dat er sprake is van corona gerelateerde klachten). De eerste 3 dagen na de test kunnen klachten ontstaan. Het is belangrijk de gezondheid goed in de gaten te houden. o De positief geteste persoon moet 72 uur (3 dagen) vanaf de testafname thuis blijven in isolatie, omdat men besmettelijk kan zijn voor anderen. Ook huisgenoten moeten thuisblijven, omdat zij mogelijk door de positief geteste persoon besmet zijn geraakt. Zo voorkomen ze dat zij anderen besmetten. o De positief geteste persoon mag direct uit isolatie als tot 72 uur (3 dagen) na de testafname geen klachten zijn ontstaan die passen bij COVID-19. De huisgenoten mogen dan ook uit isolatie. Met de GGD bespreekt men de exacte duur van de isolatie. o Als de positief geteste persoon binnen de 72 uur (3 dagen) na testafname klachten krijgt, dan blijft men langer in thuisisolatie. Ook moeten de huisgenoten dan thuis in quarantaine blijven tot 10 dagen na het laatste risicocontact met de positief geteste persoon. Met de GGD bespreekt men de exacte duur van de isolatie, voor zowel de besmette persoon als huisgenoten.
<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/quarantaine>
- Gastouders die kinderen vervoeren in een auto/personenbusje dragen een mondkapje.

Hygiënemaatregelen:

Gastouders dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd.

Maak extra vaak de materialen schoon waar kinderen gebruik van maken en de plekken die vaak aangeraakt worden.

Wees terughoudend met het gebruik van handdesinfectiemiddelen bij kinderen vanwege het gevaar van vergiftiging door inname van deze middelen. Handenwassen voldoet bij de preventie van besmetting.

Diverse handige sites:

- Sinds 1 juni kan iedereen in Nederland met klachten getest worden door de GGD. Zie <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>
- Het RIVM heeft een handreiking opgesteld bij neusverkouden kinderen. Zie voor deze handreiking <https://lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen>
- In samenwerking met BOINK (belangenvereniging ouders in kinderopvang) is er een extra tool ontwikkeld om te bepalen of een kind wel of niet naar de opvang kan komen. Voor de werking van deze regels zie ook de beslisboom 0 jaar tot en met groep 8 op onze site onder <https://www.bijdehand.nu/documenten/> onder het kopje Covid-19.
- [Hygiënerichtlijn kinderopvang](#) ter voorkoming van besmetting met Covid-19 concrete handvatten voor adviezen aan ouders